

[Fibiger.]

det i virkeligheden er så lidt, det drejer sig om i penge, kan jeg ikke begribe, at staten ikke har villet træde til, sådan at menighederne blev holdt skadesløse derved.

Nu siger den højtærede kirkeminister, at der er ingen tvivl om, at de udtalelser, man har fra kammeradvokaten og andre jurister, siger god for lovforslaget. Jeg vil ikke stå og læse mange ting op, men skal kun læse nogle få linier af det, som en af vore mest sagkyndige, professor Stig Juul, har sagt:

„Herefter må det antages, at såfremt en menighed i tiden før genindførelsen af dansk ret i de sønderjyske landsdele har vundet tabularhævd på præstegårdsjorderne, må en privatretlig ejendomsret til disse antages at tilkomme den, og der vil formentlig kun kunne blive tale om at tvinge menigheden til at afstå jorderne i overensstemmelse med reglerne om ekspropriation.“

Jeg synes, det er en meget klar udtalelse.

Jeg skal derefter anbefale, at man forkaster lovforslaget.

Jørgen Gram: Også jeg synes, at den højtærede minister godt kunne være kommet menighedsrådene mere i møde med forhandlingsvilje, end sket er. Menighedsrådene har erklæret sig villige til at lade jorden gå ind i fornuftig jordfordeling, de har erklæret sig villige til at lade de små brugere få jorden i forpagtning, fortrinsvis i hvert fald, når der var nogen; de har erklæret sig villige til at bortforpagte jorden på en lang årrække, på alle punkter har de erklæret sig villige til ikke at stå i vejen for, at denne jord kunne nyttiggøres og tages i brug af husmændene eller de indeklemte husmænd eller i hvert fald sådan, at de store gårde ikke fortrinsvis skulle have jorden, således som det på grund af visse forhold måske nok tidligere har været tilfældet somme steder.

Ministeren pegede selv på, hvor hårdt de sønderjyske menighedsråd havde stået imod ham i denne sag. Det er et bevis for, at den udtalelse, det ærede medlem hr. Skytte kom med, nemlig at det store flertal i den sønderjyske befolkning gik ind for dette lovforslag, ikke er rigtig.

Nu siger man, at menighedsrådene ikke er valgt på dette spørgsmål. Nej, men på

den anden side siger man også fra socialdemokratisk og radikal side, at dette spørgsmål har ligget der gennem mange, mange år, uløst og utilfredsstillende. Hvis dette var tilfældet, ville dette spørgsmål også være kommet frem ved sidste menighedsrådsvalg og have givet sig udtryk i, at der var blevet valgt andre end nu, men det var ikke fremme, og det vil heller ikke være fremme i højere grad, hvis der kommer menighedsrådsvalg nu i efteråret.

Den højtærede minister sagde med hensyn til det store embede ved grænsen, Burkal, at der havde man endnu jordfordelingen tilbage, selvom det omtrent kun var husmænd, der havde jord nu. Nej, det har man ikke tilbage, for menighedsrådet har allerede for over to år siden selv tilbudt jord, der står til rådighed her. Vi vil gerne være med til, at alle små husmænd og mindre landbrugere, der ønsker af få del i den jord, kan få den, ikke i forpagtning, men som ejere ved jordfordeling. Det var andre, der stod imod, det var lodsejere, der gik imod, og dette kan lovforslaget ikke ændre noget ved.

Så blev der sagt af ministeren, at man lider ikke noget tab i menighederne, når jorden er bortforpagtet på rimelige vilkår. Jo, det gør man, for forpagtningen skal komme meget, meget langt ned med hensyn til naturalieydelse, hvis den skal komme under de 4 pct. af grundværdien, som dette lovforslag fastslår som helhed med en overgangstid.

Heroverfor vil jeg sige, at som lovforslaget nu agtes gennemført, vil det møde modstand fra befolkningen i sin helhed i Sønderjylland. Trods dette vil jeg håbe, når det er gennemført, at der med hensyn til jordfordelingen kan komme så meget godt ud af loven som muligt, og der kan så måske ad den vej skabes ro i den politiske agitation, hvilket vi alle dernede kun vil kunne være tilfredse med.

Kirkeministeren (Frede Nielsen): Det ærede medlem hr. Fibiger sagde, at nu skulle dette lovforslag trumfes igennem. Hvorfor bruge denne vending? Lovforslaget skal vedtages, som man vedtager forslag i al almindelighed i dette ting. Vi er uenige om det, men der er ikke nogen grund til at sige, at netop dette forslag skal trumfes igennem. Vi stemmer om det nu om et øjeblik, og